

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки,
управління та інформаційних
технологій

Ю.М. Неговська

**ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

щодо написання і оформлення
Звіту з виробничої практики
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм здобуття освіти

**ОП «Фінанси, банківська справа
та страхування»**

КИЇВ 2025

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм здобуття освіти

ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Укладач: кандидат економічних наук **Юлія НЕГОВСЬКА**

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Компетентності та програмні результати навчання.....	4
3. Мета і завдання виробничої практики.....	6
4. Організація та керівництво виробничою практикою.....	8
5. Структура та зміст Звіту з виробничої практики.....	9
6. Порядок оформлення Звіту з виробничої практики.....	10
7. Порядок захисту Звіту з виробничої практики.....	11
8. Форми та методи контролю.....	12
9. Шкала та критерії оцінювання результатів виробничої практики.....	13
10.Список рекомендованих джерел.....	14
Додатки.....	16

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича практика є логічним продовженням навчання у закладі вищої освіти і демонструє рівень оволодіння здобувачем вищої освіти нормативної програми відповідного кваліфікаційного рівня за обраною спеціальністю. Вона є складовою частиною процесу підготовки фахівців з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, заключним етапом їх практичної підготовки і має на меті формування у них практичних навичок самостійної роботи у сфері економічних та фінансових процесів на базі практики та умінь працювати за обраною спеціальністю у ринкових умовах.

Виробнича практика для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» організовується відповідно до навчального плану.

Виробнича практика забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності й безперервності навчання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування». Обсяг виробничої практики складає 9 кредитів.

В результаті проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти набувають навички практичної роботи в фінансово-економічних службах бази практики, а також оволодівають комплексом знань із гуманітарних, фундаментальних та фахових дисциплін, мають високу теоретичну та практичну підготовку для виконання основних функцій тих посад, на яких може бути використаний фахівець відповідної характеристики.

Зміст виробничої практики визначається програмою виробничої практики. Програма виробничої практики визначає загальноосвітню та фахову зрілість випускника, вміння діалектично мислити, творчо застосовувати набуті знання при вирішенні тих чи інших практичних завдань у сфері економічної, фінансової та управлінської діяльності.

Успішна підготовка здобувачем вищої освіти Звіту з виробничої практики значною мірою залежить від того, наскільки він чітко уявляє собі основні напрями діяльності бази практики, його організаційну структуру, процес та його місце в системі економічних відносин, володіє знаннями з фінансів, банківської справи, страхування та діяльності на фондовому ринку.

Результатом проходження виробничої практики є досягнення здобувачем вищої освіти умінь аналізувати, узагальнювати і формувати висновки для прийняття ефективних управлінських рішень.

2.КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті проходження виробничої практики здобувач вищої освіти повинен *досягти таких компетентностей*:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК5.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК6.	Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1.	Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
СК3.	Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення та застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
СК5.	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
СК6.	Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
СК7.	Здатність до пошуку, критичного осмислення, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ПРН 2	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів.
ПРН 3	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПРН 4	Відшуковувати, критично осмислювати та обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
ПРН 6	Доступно і аргументовано, усно і письмово, представляти результати досліджень фахівцям і нефахівцям, брати участь у фахових дискусіях, в т.ч. в міжнародному середовищі.
ПРН 7	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 10	Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання (мікрорівень) та стану фінансових систем на макрівні.
ПРН 12	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
ПРН 13	Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика має призначення сформувати у здобувача вищої освіти за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» професійні вміння, навички обґрунтування та прийняття самостійних рішень на конкретній ділянці роботи в реальних умовах в органах державної влади, підприємствах, фінансових установах, а також інших організаціях шляхом виконання функціональних обов'язків, властивих його майбутній професійній фінансово-управлінській діяльності, а також збору матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

Базами практики для здобувачів вищої освіти ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» можуть бути: підприємства всіх форм власності, а також державні органи і органи місцевого самоврядування, банківські установи, виконавчі дирекції фондів соціального страхування, страхові компанії, установи з регулювання діяльності фондового ринку України, депозитарної діяльності, інвестиційні компанії тощо.

Мета виробничої практики - закріплення теоретичних знань з економічних та виробничих процесів на конкретному підприємстві, в органах державної влади, фінансових установах, (фіскальній службі, комерційному банку, страховій компанії тощо) чи органів місцевого самоврядування, а також інших організаціях; набуття практичних навичок та досвіду з організації фінансів, а також організації поточного контролю й фінансового аналізу по ходу виконання організаційних і фінансових планів, вивчення практичних можливостей з подальшого вдосконалення роботи економічних та фінансових служб на місцях проходження практики; підбір практичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи; набуття комунікативних навичок.

Відповідно до визначених компетентностей та програмних результатів навчання під час проходження практики перед здобувачами вищої освіти ставляться **завдання**:

- провести аналіз фінансово-господарської діяльності бази практики у динаміці за два останні роки;
- набути практичні навички виконання розрахункової та аналітичної роботи на базі практики ;
- розвинути вміння аналізувати конкретні виробничі ситуації і приймати рішення;
- вивчити фінансово-економічних умови діяльності баз практики;
- ознайомитись з організацією фінансово-аналітичної роботи бази практики;
- набути навички виконання аналітичних робіт за допомогою комп'ютерної техніки та спеціалізованих програм;
- зібрати необхідні практичні матеріали для написання кваліфікаційної роботи.

Для проходження виробничої практики укладається договір та оформляється направлення (за формою передбаченою «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти»)

У процесі проходження виробничої практики здобувач вищої освіти одержує консультації спеціалістів фінансових та інших підрозділів бази практики, безпосередньо вивчає програмні питання виробничої практики, виконує відповідні фінансово-економічні розрахунки, готує Звіт з виробничої практики.

Програма виробничої практики складена таким чином, що з кожного виду бази практики виділено самостійні об'єкти дослідження. При цьому з кожного об'єкту вивчення необхідно ознайомитись і описати звітну, контрольну і аналітичну роботу, дати практичну оцінку звітно-аналітичним процедурам і висловити рекомендації з вдосконалення господарської діяльності бази практики.

Під час проходження виробничої практики здобувач вищої освіти повинен зібрати всі необхідні матеріали для написання кваліфікаційної роботи. Перелік матеріалів, які мають бути зібрані і опрацьовані, попередньо погоджуються з науковим керівником.

План виробничої практики наведено в табл. 1. За потреби план виробничої практики може бути змінений за погодженням з керівником виробничої практики в залежності від об'єкту проходження виробничої практики.

Таблиця 1

План виробничої практики	
<i>Назва теми</i>	Кількість робочих днів
1. Організаційно-економічна характеристика бази практики.	
2. Аналіз ефективності фінансової діяльності бази практики.	
3. Види, порядок складання та подання звітності бази практики: фінансової та статистичної.	
4. Фінансовий аналіз звітності бази практики.	
5. Шляхи покращення результатів діяльності бази практики.	
6. Збір, опрацювання та узагальнення практичних матеріалів та оформлення Звіту з виробничої практики.	
7. Захист Звіту з виробничої практики.	
Всього	

В процесі проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти повинні набути практичних навичок з питань, наведених у програмі практики залежно від бази практики:

Програма виробничої практики, де базою практики виступає суб'єкт підприємництва будь-якої організаційно-правової форми представлено в Додатку 1.

Програма виробничої практики, де базою практики виступають державні установи, органи місцевого самоврядування тощо представлено в Додатку 2.

Програма виробничої практики, де базою практики виступають банківські установи, фінансові установи, а також інші організації тощо представлено в Додатку 3.

Програма виробничої практики, де базою практики виступають страхові компанії тощо представлено в Додатку 4.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧОЮ ПРАКТИКОЮ

База практики – це органи державної влади, підприємства, фінансові установи, а також інші організації, що призначені для проведення практики здобувачів вищої освіти, при цьому повинні забезпечувати виконання програми практики для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Зміст виробничої практики визначається тематичним планом, який відображає структуру Звіту з виробничої практики та напрями дослідження, що відповідають обраній темі кваліфікаційної роботи.

Перед початком виробничої практики зі здобувачами вищої освіти проводиться інструктивна нарада, де пояснюються завдання, зміст та порядок організації виробничої практики, вимоги до Звіту з виробничої практики надаються рекомендації з використання методичних вказівок.

Під час проходження практики **здобувач вищої освіти повинен:**

- прибути на базу практики в термін, встановлений кафедрою, попередньо оформивши необхідні документи;
- вивчити і дотримуватися правил охорони праці і техніки безпеки;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази виробничої практики;
- оформляти матеріали до Звіту з виробничої практики одночасно із закінченням розгляду окремих питань програми виробничої практики;
- підтримувати постійний зв'язок з керівником практики від Академії, інформувати його з питань порядку проходження виробничої практики;
- у визначений термін подати Звіт з виробничої практики і щоденник, підписаний керівником практики від бази практики та завірений печаткою бази практики на кафедру фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою, організацію практики та контроль за її проведенням здійснює навчальний відділ Академії.

Безпосередній контроль за організацію практики та за результати її проведення покладається на декана факультету.

Методичне керівництво та контроль за проходженням практики здійснює викладач у навчальному навантаженні якого передбачено керівництво виробничою практикою.

Під час проходження практики **керівник виробничою практикою від Академії зобов'язаний:**

- забезпечити здобувачів вищої освіти Програмою практики та методичними вказівками щодо написання і оформлення Звіту з виробничої практики;
- надавати консультацію здобувачам вищої освіти у процесі проходження виробничої практики з усіх питань у відповідності зі змістом програми;
- контролювати виконання здобувачем вищої освіти програми практики підготовки та оформлення Звіту з виробничої практики;
- перевірити Звіти з виробничої практики та прийняти участь у їх захисті.

Керівником практики від бази практики є фахівець, призначений наказом керівника бази практики. Під час проходження практики **керівник виробничою практикою від бази практики зобов'язаний:**

- здійснювати загальну організацію та контроль роботи здобувачів вищої освіти при проходженні виробничої практики;
- надавати допомогу при вивченні методичних та інструктивних матеріалів;
- забезпечувати здобувачів вищої освіти необхідними аналітичними матеріалами та необхідною документацією у відповідності з програмою практики та графіком її проходження;
- здійснювати методичне керівництво і надавати допомогу при опрацюванні окремих питань і розрахунку показників;
- сприяти ознайомленню з архівними матеріалами;
- контролювати роботу здобувачів вищої освіти.

5. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання її програми. Загальна і характерна форма звітності здобувача вищої освіти про пройдену практику - це подання Звіту з виробничої практики.

Звіт з виробничої практики повинен включати такі обов'язкові структурні елементи:

1. Титульна сторінка (зразок оформлення - Додаток 5).
2. Вступ (мета і завдання виробничої практики, перелік питань, що містяться в Звіті з виробничої практики).
3. Основна частина, згідно плану виробничої практики, з розкриттям таких позицій:

- характеристика бази практики (назва бази виробничої практики, його організаційно-правова форма, види діяльності тощо) і його фінансових служб (склад і особливості організації тощо).

- характеристика робіт, що виконується здобувачами вищої освіти під час виробничої практики, і матеріалів, зібраних для виконання кваліфікаційної роботи:

- критична аналітична оцінка діяльності бази практики та обґрунтування напрямів її удосконалення;

4. Висновки про виробничу практику з пропозиціями щодо покращення фінансово-економічної діяльності бази практики.

5. Додатки (перелік матеріалів, зібраних під час проходження виробничої практики для написання кваліфікаційної роботи – первинні документи, форми звітності тощо).

Разом зі Звітом з виробничої практики подається Щоденник практики.

Звіт з виробничої практики має бути обсягом 20-40 сторінок тексту з конкретним описом роботи, виконаної особисто здобувачем вищої освіти.

Звіт з виробничої практики подається на рецензування керівнику практики від Академії.

6. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Наприкінці виробничої практики здобувач вищої освіти подає на кафедру Звіт з виробничої практики. Це систематизований та оформлений підсумок роботи за період проходження виробничої практики. У Звіті з виробничої практики повинні знайти відображення всі питання, які вивчав здобувач вищої освіти, а також розрахунки та економічне обґрунтування, виконане під час проходження виробничої практики.

Звіт з виробничої практики оформлюється українською мовою із застосуванням комп'ютерної техніки на аркуші формату А4 (210х297 мм).

Шрифт текстового редактора Word - Times New Roman розміром 14 через 1,5 (півтора) міжрядкових інтервали. Абзацні відступи розміром 1,27 см (стандартні для Word).

Текст Звіту з виробничої практики необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 3 см, правий – 1 см, верхній – 2 см, нижній – 2 см.

Заголовки структурних частин Звіту з виробничої практики «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Кожний розділ Звіту з виробничої практики слід розпочинати з нової сторінки.

Нумерація сторінок – суцільна на усіх аркушах крім титульного листа, який входить до суцільної нумерації сторінок роботи, але на ньому номер сторінки не проставляється.

Сторінки нумерують у правому нижньому куті листа без крапки.

Структурні частини які мають назву «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «ДОДАТКИ» не мають номерів структурної частини. Інші структурні частини поділяються на розділи та підрозділи, які мають свою нумерацію.

Цифровий матеріал у роботі необхідно подавати у вигляді таблиці. Таблиця повинна мати назву та номер. Нумерують таблиці послідовно суцільною нумерацією в межах розділу. В правому верхньому куті над заголовком таблиці вказують «Таблиця» та її порядковий номер. У наступному рядку, по центру, вказують назву таблиці. Посилання на таблиці вказують скорочено, наприклад, «... подано в табл. 3.1» (перша таблиця третього розділу).

Таблицю бажано розміщувати на одній сторінці. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку у верхньому правому куті вказується «Продовження табл. 3.1» або «Закінчення табл. 3.1» Крім того, верхній рядок таблиці має містити заголовки стовпців.

Ілюстрації позначають словом «Рис.», нумерують послідовно суцільною нумерацією в межах розділу. Назву подають під ілюстрацією. Посилання на ілюстрацію вказують скорочено, наприклад, «... наведено на рис. 2.1» (перший рисунок другого розділу)

Додатки оформлюють як продовження Звіту з виробничої практики на наступних після списку використаних джерел сторінках і розміщують їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок. У правому верхньому куті рядка над заголовком друкується «Додаток» і велика літера, що позначає додаток (нумерація здійснюється буквенно).

Додатки слід позначати (нумерувати) послідовно великими літерами української абетки, починаючи з літери А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Під одним заголовком може міститись декілька рисунків, схем, об'єднаних одним змістом. У такому випадку всі складові частини Додатку нумеруються суцільною нумерацією в межах даного Додатку. Кожний рисунок (схема, таблиця) мають мати свою власну назву, а номер складається з літери додатку та порядкового номера складової частини Додатку. Між літерою Додатку та порядковим номером ставиться крапка.

7. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Звіт з виробничої практики перевіряється керівником практики від Академії та захищається у комісії призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики від навчального закладу, викладачі та (по можливості) керівник від бази практики.

Формою підсумкового контролю з практики є диференційований залік.

Комісія приймає залік у здобувачів вищої освіти відповідно до графіку освітнього процесу.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму виробничої практики,

або одержав незадовільну оцінку при захисті Звіту з виробничої практики, не допускається до подальшого навчання.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики надається можливість проходження практики повторно. Питання про повторне проходження виробничої практики вирішується Навчальним відділом за клопотанням кафедри.

Звіти з виробничої практики здобувачів вищої освіти зберігаються на кафедрі економіки та фінансів - один рік.

8.ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для успішного проходження виробничої практики застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль здійснюється керівниками виробничої практики на місцях шляхом повсякденного спостереження за роботою здобувачів вищої освіти та шляхом періодичних перевірок ведення щоденника, матеріалу який зібраний для Звіту з виробничої практики. При наявності у керівників зауважень (пропуски без поважних причин, погана робота по виконанню завдань адміністрації бази практики, відсутність записів у щоденнику та інше) вони роблять відповідні записи у щоденнику з вказаними строками усунення відмічених недоліків або приймають інші більш суворі міри.

Підсумковий контроль проводиться на заключному етапі виробничої практики. При цьому керівник виробничої практики від бази практики підписує щоденник практики, а керівник виробничої практики від Академії підписує Звіт з виробничої практики і щоденник.

В характеристиці здобувача вищої освіти відображаються питання виконання ним Програми виробничої практики, відношення до роботи, освоєння виробничих навиків по спеціальності, трудова дисципліна та поведінка в побуті, взаємовідносин з колективом, особиста участь у суспільно-громадському житті бази практики в культурних, спортивних заходах та інші, які відбулися в період проходження практики.

9. ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання практики здійснюється відповідно до критеріїв, що визначені «Положенням про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Таблиця 3

Критерії оцінювання результатів виробничої практики

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти виконав програму практики, виявив високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки і узагальнення. Здобувач вищої освіти засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну та мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Здобувач вищої освіти вчасно надав належно оформлений Звіт з виробничої практики.
82-89	Здобувач вищої освіти загалом виконав програму практики, виявив належний рівень компетентності. Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Здобувач вищої освіти вчасно надав Звіт з виробничої практики, але у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.
75-81	Здобувач вищої освіти цілком виконав програму практики, виявив достатній рівень компетентності. Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом, використовує професійну та наукову термінологію, допускаючи незначні помилки. Здобувач вищої освіти вчасно надав Звіт з виробничої практики, але у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.
64-74	Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики. Здобувач вищої освіти частково використовує професійну та наукову термінологію, виявляє базові знання, однак не виявляє самостійності під час проходження практики. Здобувач вищої освіти невчасно надав Звіт з виробничої практики або його оформлення є неякісним.
60-63	Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики. Здобувач вищої освіти допускає помилки у професійній та науковій термінології, допускає помилки під час виконання завдань, безвідповідально ставиться до проходження практики. Здобувач вищої освіти надав Звіт з виробничої практики або не в повному обсязі, або його оформлення є неякісним.
35-59	Здобувач вищої освіти не виконав програму практики або виконав лише частину завдань. Здобувач вищої освіти отримав негативний відгук про свою роботу під час проходження практики. Здобувач вищої освіти не надав Звіт з виробничої практики . Здобувач вищої освіти може повторно пройти практику та отримати позитивну оцінку.
1-34	Здобувач вищої освіти не виконав програму практики. Є потреба повторно пройти практику.

Загальна кількість балів, отриманих при захисті Звіту з виробничої практики, переводиться в традиційну оцінку за 4-х бальною шкалою та в оцінку за системою ECTS наступним чином:

Таблиця 4

Шкала оцінювання результатів виробничої практики

Сума балів	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка вноситься у Відомості обліку успішності та у заліковій книжці здобувача вищої освіти.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
3. Закон України «Про страхування»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
4. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3480-15#Text>
5. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
6. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. – 260 с.
7. Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрушак, Н. Пайтра та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 524 с
8. Звітність підприємств: Навч. посіб. / Н. Л. Гресь, К. К. Недоступ ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. М.Т. Теловатової ; Нац. техн. ун-т "Дніпров. політехніка". Дніпро : НТУ "ДП", 2019. 151 с.
9. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 320
10. Приймак С.В. Аналіз господарської діяльності. Практикум : [навчальний посібник]. – Львів, 2022. – 277 с. <https://numl.org/1gOP>

11. Податковий менеджмент: навчальний посібник / А. В. Жаворонок, К. С. Шапошников, І. Я. Ткачук. Одеса : Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2022. 220 с
12. Податкова система: конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 130 с. <https://numl.org/1gOQ>
13. Сторожук Т. М. Звітність підприємства : навчальний посібник / Т. М. Сторожук, Н. С. Дружинська ; Державний податковий університет. – Ірпінь, 2024. – 660 с. <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/3491>
14. Татарин, Н., Бундз, Н., & Кравчук, А. (2021). Фондовий ринок України: суачсний стан та проблем розвитку. Молодий вчений, 3 (91), 379-383.
15. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с. <https://numl.org/1gOO>
16. Фінанси: підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с

Інформаційні ресурси

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України
2. <http://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет Міністрів України.
3. <http://www.library.snu.edu.ua/> – Наукова бібліотека.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського.
5. www.bank.gov.ua – офіційний сайт Національного банку України.
6. www.mifin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України.
7. www.zakon.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної ради України.
8. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України
9. www.ssmc.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
10. www.drs.gov.ua – офіційний сайт Державна регуляторна служба
11. www.esbu.gov.ua - офіційний сайт Бюро економічної безпеки

Програма виробничої практики*

База практики: суб'єкта підприємництва будь-якої організаційно-правової форми

Вид роботи	Питання, що підлягають опрацюванню	Оформлення результатів
1. Організаційно-економічна характеристика бази практики	Характеристика бази практики правовий статус та правові основи його діяльності, форма господарювання, характер та напрям діяльності, форма власності, договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки, вид основної діяльності та обслуговуючих робіт, розмір і структура власного капіталу, склад засновників (учасників), загальна організаційна структура, рівень рентабельності, склад реалізованої продукції, розмір нерозподіленого та чистого прибутку.	До п. 1. додати: схему структури бази практики, схему структури управління бази практики.
2. Аналіз ефективності фінансової діяльності бази практики	- аналіз майна підприємства; - аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства; - аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства; - аналіз показників фінансової стійкості; - аналіз показників ділової активності; - аналіз забезпеченості обчислювальною технікою та спеціалізованим програмним забезпеченням.	До п. 2. додати: звітність підприємства за 2 останні роки.
3. Види, порядок складання та подання звітності бази практики: фінансової та статистичної.	1) щодо фінансової звітності, необхідно визначити: - якими стандартами керуються при складанні фінансової звітності; - яка фінансова звітність подається; - яким користувачам і в які терміни подається фінансова звітність; - якими принципами керуються при складанні фінансової звітності та яким якісним характеристикам має відповідати фінансова звітність; - як організований на підприємстві процес складання та затвердження фінансової звітності - зміст основних показників фінансової звітності, які характеризують фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів. - які основні статті формують активи і пасиви; чи є прибуток, з яких основних джерел отримуються доходи у звітному періоді, склад витрат; - які види діяльності генерували позитивний грошовий потік, а які – відтік грошових коштів; - які основні зміни відбулися у складі власного капіталу. 2) щодо статистичної звітності, необхідно визначити: - галузеву належність бази практики та склад статистичної звітності цієї галузі. - статистичну звітність з праці та використання робочого часу у звітному році; - розглянути інші форми статистичної звітності, які складались у звітному році.	До п. 3. додати: звітність підприємства за 2 останні роки.
4. Фінансовий аналіз звітності бази практики.	- ознайомитись з методикою фінансового аналізу, звернувши увагу на повноту, якість, результативність, періодичність та ким використовуються результати фінансового аналізу. - здійснити загальну оцінку фінансового стану за даними балансу і вплив його важливі характеристики; - на основі аналізу дати оцінку задовільності балансу; - оцінити ліквідність балансу, платоспроможність і фінансову стійкість;	До п. 4. додати: звітність бази практики за 2 останні роки. Результати розрахунків оформляються таблицями. За результатами розрахунків наводяться обґрунтовані висновки та

	- дати характеристику ділової активності, визначити ефективність використання основних і оборотних коштів; - оцінити рівень доходності (прибутковості) діяльності підприємства. - зробити загальну оцінку фінансового стану підприємства, розробити пропозиції з його покращення. - подати свої пропозиції щодо покращення методики проведення фінансового аналізу і розширення його діапазону в залежності від виду і форми діяльності бази практики.	визначаються шляхи покращення фінансового стану бази практики.
5. Шляхи покращення результатів діяльності бази практики.	- заходи оптимізації організаційної структури; - обґрунтування розширення видів діяльності суб'єкта підприємництва; - покращення виробничого процесу; - подолання галузевих обмеженостей; - покращення забезпечення виробничими ресурсами суб'єкта підприємництва; - шляхи зменшення витрат та поліпшення фінансових результатів діяльності.	
6. Збір, опрацювання та узагальнення практичних матеріалів й оформлення Звіту з практики.		Письмове оформлення виконання завдання з прикладними формами відповідних документів, здійсненими розрахунками і сформульованими висновками.
7. Захист Звіту з практики.		

* зміст роботи може коригуватися залежно від фактичної наявності чи відсутності тих чи інших об'єктів на базі практики.

Програма виробничої практики*
База практики: державні установи, органи місцевого самоврядування тощо

Вид роботи	Питання, що підлягають опрацюванню	Оформлення результатів
1. Організаційно-економічна характеристика бази практики	Характеристика бази практики правовий статус та правові основи його діяльності, форма господарювання, характер та напрям діяльності, договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки, вид основної діяльності та обслуговуючих робіт, загальна організаційна структура.	<i>До п. 1. додати:</i> схему структури бази практики, схему структури управління бази практики.
2. Аналіз ефективності фінансової діяльності бази практики	- аналіз майна та джерел його формування; - аналіз кошторису витрат державної установи; - аналіз закупівель державної установи; - акумуляція фінансових ресурсів. програмним забезпеченням.	<i>До п. 2. додати:</i> звітність за 2 останні роки.
3. Види, порядок складання та подання звітності бази практики: фінансової та статистичної.	1) щодо фінансової звітності, необхідно визначити: - якими стандартами керуються при складанні фінансової звітності; - яка фінансова звітність подається; - яким користувачам і в які терміни подається фінансова звітність; - якими принципами керуються при складанні фінансової звітності та яким якісним характеристикам має відповідати фінансова звітність; - як організований на підприємстві процес складання та затвердження фінансової звітності - зміст основних показників фінансової звітності, які характеризують фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів. - які основні статті формують активи і пасиви; чи є прибуток, з яких основних джерел отримуються доходи у звітному періоді, склад витрат; - які види діяльності генерували позитивний грошовий потік, а які – відтік грошових коштів; 2) щодо статистичної звітності, необхідно визначити: - галузеву належність бази практики та склад статистичної звітності цієї галузі. - статистичну звітність з праці та використання робочого часу у звітному році; - розглянути інші форми статистичної звітності, які складались у звітному році.	<i>До п. 3. додати:</i> звітність за 2 останні роки.
4. Фінансовий аналіз звітності бази практики.	- ознайомитись з методикою фінансового аналізу, звернувши увагу на повноту, якість, результативність, періодичність та ким використовуються результати фінансового аналізу. - здійснити загальну оцінку фінансового стану за даними балансу і виявити його важливі характеристики; - на основі аналізу дати оцінку задовільності балансу; - оцінити ліквідність балансу, платоспроможність і фінансову стійкість; - дати характеристику ділової активності, визначити ефективність використання основних і оборотних	<i>До п. 4. додати:</i> звітність бази практики за 2 останні роки. Результати розрахунків оформляються таблицями. За результатами розрахунків наводяться обґрунтовані

	коштів; - оцінити рівень доходності (прибутковості) діяльності підприємства. - зробити загальну оцінку фінансового стану підприємства, розробити пропозиції з його покращення. - подати свої пропозиції щодо покращення методики проведення фінансового аналізу і розширення його діапазону в залежності від виду і форми діяльності бази практики.	висновки та визначаються шляхи покращення фінансового стану бази практики.
5. Шляхи покращення результатів діяльності бази практики.	- шляхи покращення взаємодії відділів державної установи; - методи визначення ефективності роботи відділу (органу); - аналіз розміру надходження коштів до державного бюджету; - шляхи покращення взаємодії з іншими відділами (органами).	
6. Збір, опрацювання та узагальнення практичних матеріалів й оформлення Звіту з практики.		Письмове оформлення виконання завдання з прикладними формами відповідних документів, здійсненими розрахунками і сформульованими висновками.
7. Захист Звіту з практики.		

* зміст роботи може коригуватися залежно від фактичної наявності чи відсутності тих чи інших об'єктів на базі практики.

Програма виробничої практики*
База практики: банківські та фінансові установи, а також інші організації

Вид роботи	Питання, що підлягають опрацюванню	Оформлення результатів
1. Організаційно-економічна характеристика бази практики	Характеристика бази практики правовий статус та правові основи його діяльності, характер та напрям діяльності, форма власності, договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки, вид основної діяльності та обслуговуючих робіт, розмір і структура власного капіталу, склад засновників (учасників), загальна організаційна структура, рівень рентабельності, розмір нерозподіленого та чистого прибутку.	<i>До п. 1. додати:</i> схему структури бази практики, схему структури управління бази практики.
2. Аналіз ефективності фінансової діяльності бази практики	- аналіз динаміки та структури активів; - продуктивні і непродуктивні активи; - частка та структура робочих активів; - частка та динаміка капіталізованих активів. - склад, структура та динаміка зобов'язань; - склад, структура та динаміка власного капіталу. - аналіз доходів і витрат банку; - аналіз банківського прибутку.	<i>До п. 2. додати:</i> звітність за 2 останні роки.
3. Види, порядок складання та подання звітності бази практики: фінансової та статистичної.	1) щодо фінансової звітності, необхідно визначити: - якими стандартами керуються при складанні фінансової звітності; - яка фінансова звітність подається; - яким користувачам і в які терміни подається фінансова звітність; - якими принципами керуються при складанні фінансової звітності та яким якісним характеристикам має відповідати фінансова звітність; - як організований на підприємстві процес складання та затвердження фінансової звітності - зміст основних показників фінансової звітності, які характеризують фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів. - які основні статті формують активи і пасиви, чи є прибуток, з яких основних джерел отримуються доходи у звітному періоді, склад витрат; - які види діяльності генерували позитивний грошовий потік, а які – відтік грошових коштів; - які основні зміни відбулися у складі власного капіталу. 2) щодо статистичної звітності, необхідно визначити: - галузеву належність бази практики та склад статистичної звітності цієї галузі. - статистичну звітність з праці та використання робочого часу у звітному році; - розглянути інші форми статистичної звітності, які склалися у звітному році.	<i>До п. 3. додати:</i> звітність за 2 останні роки.
4. Фінансовий аналіз звітності бази практики.	- ознайомитись з методикою фінансового аналізу, звернувши увагу на повноту, якість, результативність, періодичність та ким використовуються результати фінансового аналізу.	<i>До п. 4. додати:</i> звітність бази практики за 2 останні роки.

	- здійснити загальну оцінку фінансового стану за даними балансу і виявити його важливі характеристики; - на основі аналізу дати оцінку задовільності балансу; - оцінити ліквідність балансу, платоспроможність і фінансову стійкість; - дати характеристику ділової активності, визначити ефективність використання основних і оборотних коштів; - оцінити рівень доходності (прибутковості) діяльності підприємства. - зробити загальну оцінку фінансового стану підприємства, розробити пропозиції з його покращення. - подати свої пропозиції щодо покращення методики проведення фінансового аналізу і розширення його діапазону в залежності від виду і форми діяльності бази практики.	Результати розрахунків оформляються таблицями. За результатами розрахунків наводяться обґрунтовані висновки та визначаються шляхи покращення фінансового стану бази практики.
5. Шляхи покращення результатів діяльності бази практики.	- шляхи покращення структури активів банківської установи - шляхи покращення структури пасивів банківської установи - Аналіз фінансових результатів і рентабельності банку - шляхи покращення взаємодії з іншими стейкхолдерами.	
6. Збір, опрацювання та узагальнення практичних матеріалів й оформлення Звіту з практики.		Письмове оформлення виконання завдання з прикладними формами відповідних документів, здійсненими розрахунками і сформульованими висновками.
7. Захист Звіту з практики.		

* зміст роботи може коригуватися залежно від фактичної наявності чи відсутності тих чи інших об'єктів на базі практики.

Програма виробничої практики*
База практики: страхові компанії тощо

Вид роботи	Питання, що підлягають опрацюванню	Оформлення результатів
1. Організаційно-економічна характеристика бази практики	Характеристика бази практики правовий статус та правові основи його діяльності, характер та напрям діяльності, форма власності, договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки, вид основної діяльності та обслуговуючих робіт, розмір і структура власного капіталу, склад засновників (учасників), загальна організаційна структура, рівень рентабельності, розмір нерозподіленого та чистого прибутку.	<i>До п. 1. додати:</i> схему структури бази практики, схему структурн управління бази практики.
2. Аналіз ефективності фінансової діяльності бази практики	- динаміка страхових платежів; - динаміка та структура валових страхових премій; - динаміка та структура чистих страхових премій - страчено на перестраховування; - виплати компенсовані перестраховиками; - страхові виплати за видами страхування; - рівень та структура валових страхових виплат; - рівень та структура чистих страхових виплат; - обсяги та динаміка активів страхової компанії; - аналіз сформованих страхових резервів; - розміщення страхових резервів. - аналіз інвестиційної діяльності страхової компанії; - показники, які характеризують загальні фінансові результати діяльності.	<i>До п. 2. додати:</i> звітність за 2 останні роки.
3. Види, порядок складання та подання звітності бази практики: фінансової та статистичної.	1) щодо фінансової звітності, необхідно визначити: - якими стандартами керуються при складанні фінансової звітності; - яка фінансова звітність подається; - яким користувачам і в які терміни подається фінансова звітність; - якими принципами керуються при складанні фінансової звітності та яким якісним характеристикам має відповідати фінансова звітність; - як організований на підприємстві процес складання та затвердження фінансової звітності - зміст основних показників фінансової звітності, які характеризують фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів. - які основні статті формують активи і пасиви; чи є прибуток, з яких основних джерел отримуються доходи у звітному періоді, склад витрат; - які види діяльності генерували позитивний грошовий потік, а які – відтік грошових коштів; - які основні зміни відбулися у складі власного капіталу. 2) щодо статистичної звітності, необхідно визначити: - галузеву належність бази практики та склад статистичної звітності цієї галузі.	<i>До п. 3. додати:</i> звітність за 2 останні роки.

	- статистичну звітність з праці та використання робочого часу у звітному році; - розглянути інші форми статистичної звітності, які складались у звітному році.	
4. Фінансовий аналіз звітності бази практики.	- ознайомитись з методикою фінансового аналізу, звернувши увагу на повноту, якість, результативність, періодичність та ким використовуються результати фінансового аналізу. - здійснити загальну оцінку фінансового стану за даними балансу і виявити його важливі характеристики; - на основі аналізу дати оцінку задовільності балансу; - оцінити ліквідність балансу, платоспроможність і фінансову стійкість; - дати характеристику ділової активності, визначити ефективність використання основних і оборотних коштів; - оцінити рівень доходності (прибутковості) діяльності підприємства. - зробити загальну оцінку фінансового стану підприємства, розробити пропозиції з його покращення. - подати свої пропозиції щодо покращення методики проведення фінансового аналізу і розширення його діапазону в залежності від виду і форми діяльності бази практики.	<i>До п. 4. додати:</i> звітність бази практики за 2 останні роки. Результати розрахунків оформляються таблицями. За результатами розрахунків наводяться обґрунтовані висновки та визначаються шляхи покращення фінансового стану бази практики.
5. Шляхи покращення результатів діяльності бази практики.	- шляхи покращення результатів фінансової діяльності страхової компанії; - аналіз доходів страхової компанії; - аналіз прибутку страхової компанії; - аналіз рентабельності страхової компанії. - шляхи покращення взаємодії з іншими стейкхолдерами.	
6. Збір, опрацювання та узагальнення практичних матеріалів й оформлення Звіту з практики.		Письмове оформлення виконання завдання з прикладеними формами відповідних документів, здійсненими розрахунками і сформульованими висновками.
7. Захист Звіту з практики.		

* зміст роботи може коригуватися залежно від фактичної наявності чи відсутності тих чи інших об'єктів на базі практики.

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра економіки та фінансів

Реєстраційний номер _____
Дата реєстрації «__» _____ 2025 р.

ЗВІТ
з виробничої практики
/на базі.../

Здобувач(ка) другого (магістерського)
рівня вищої освіти
напряму підготовки:
07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
ОП «Фінанси, банківська справа та
страхування»

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

КИЇВ - 2025 р.